

КОЛОТУША Яна Валеріївна,
курсант Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Науковий керівник:

РУДИК Андрій Олексійович,
начальник кафедри військової
журналістики Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, доктор
філософії в галузі соціальні
та поведінкові науки

ВІЙНА ЗА ІДЕНТИЧНІСТЬ: РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ФРОНТУ В РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ ПРОТИСТОЯННІ

Ідентичність – це сукупність історичної пам'яті, мови, культури та цінностей народу. Під час війни за ідентичність важливо розуміти, що інформація – це не лише новини. Вона формує уявлення людей про себе, свою країну та світ, впливає на цінності й відчуття належності до нації.

Українські наративи про боротьбу за незалежність, героїзм захисників і культурну спадщину протистоять російській пропаганді, яка намагається знецінити унікальність української ідентичності. Саме через інформаційний простір зміцнюється національна єдність українців.

Сьогодні жодну війну неможливо уявити без інформаційного виміру. Інформаційний фронт є такою ж важливою частиною протистояння, як і бойові дії. У центрі цієї боротьби перебувають свідомість людей, історія, культура та правда. Інформаційна війна – це боротьба за смисли: хто правий, хто винен і які цінності визначатимуть майбутнє.

Інформаційна війна полягає у впливі на думки та поведінку людей через пропаганду, фейки та маніпуляції. Інформаційний фронт – це захист власного інформаційного простору та поширення правдивих наративів.

У російсько-українській війні інформаційна боротьба має гібридний характер: поєднує пропаганду, психологічний тиск і активне використання соціальних мереж та месенджерів. Її мета – підірвати довіру до української держави, культури та історії, що загрожує єдності суспільства [1].

Після 2014 року інформаційний простір України став об'єктом постійних атак з боку росії; рф використовує медіа, ботів і фейки, щоб дискредитувати Україну, посіяти сумніви та нав'язати ідею «спільної історії». Це є прямою атакою на українську ідентичність.

Україна відповідає на ці загрози, протидіючи дезінформації та підвищуючи рівень інформаційної грамотності суспільства.

Комунікаційники українських угруповань військ дедалі частіше визначають інформаційний порядок денний у новинах про війну. В умовах ускладненого доступу журналістів до фронту вони забезпечують медіа оперативними зведеннями та зрозумілими поясненнями. Найбільшу активність демонструє ОСУВ «Дніпро», чиї комунікації формують істотну кількість публікацій у провідних онлайн-виданнях. Завдяки роботі військових пресслужб суспільство отримує вчасну й перевірену інформацію, що дозволяє формувати реалістичну картину війни. Українські медіа водночас демонструють професійність, адже здатні подавати в нейтральному тоні навіть повідомлення про найбільш невігідні для України події на фронті. Такими є результати моніторингу Інституту масової інформації [2].

Інформаційний фронт у російсько-українському конфлікті є одним із ключових вимірів сучасної війни за ідентичність. Він охоплює цілу низку заходів від пропаганди та контрпропаганди до інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій. Ефективна робота на цьому фронті зміцнює національну ідентичність, сприяє об'єднанню суспільства та відстоюванню правди у глобальному інформаційному просторі.

Список використаних джерел

1. Чому важливо говорити про ідентичність в умовах війни. URL: https://lb.ua/culture/2024/03/16/603487_chomu_vazhливо_govoriti_pro.html (дата звернення 6.02.2026).
2. Баркар Д. Як військові комунікації ОСУВ і ОТУ впливають на новини про війну в Україні. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/yak-vijskovi-pressluzhby-informuyut-ukrayinski-media-pro-vijnu> (дата звернення 6.02.2026)

